

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 3, 4, 6 a 7

Zpráva o ověření programu v praxi
průběžná/závěrečná¹
(vzor)

V průběžné zprávě uvádějte informace o ověření programu s jednou ověřovací skupinou v případě, že bude probíhat následné ověření s další ověřovací skupinou.

V závěrečné zprávě uvádějte souhrnné informace shrnující/rekapitulující celý proces (všechna) ověření programu, popř. informace o ověření programu, které bude realizováno jen s jednou ověřovací skupinou.

I.

Příjemce	České vysoké učení technické v Praze
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/1.0/16_032/0008181
Název projektu	Informace pro rozvoj demokratické společnosti
Název vytvořeného programu	Knihovny jako zdroj primárních informací
Pořadové číslo zprávy o realizaci	3

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen²
Gymnázium Fr. Palackého v Neratovicích -1 středoškolská hodina (SŠ) = 45 minut. Tematický blok č 1 - Práce s informacemi, využívání různých databází.	9. 4. 2019	15 studentů kvinty A Gymnázia Fran Palackého v Neratovicích - platí pro všechny části ověření programu.
Gymnázium Fr. Palackého v Neratovicích -1 SŠ = 45 minut. Tematický blok č 2: Informační zdroje.	9. 4. 2019	
Český statistický úřad (ČSÚ) v Praze - exkurze - 3 hodiny (blok) = 3x45 minut. Tematický blok č 3: Práce se statistickými informacemi.	24. 4. 2019	

¹ Nehodící se škrtněte.

² Uveďte stručně charakteristiku a velikost skupiny (např. 25 žáků 7. ročníku ZŠ apod.) a název organizace.

Ústřední knihovna ČVUT
v Praze - vysokoškolská
přednáška (VP) - 2 hodiny =
= 2x45 minut.
Tematický blok č 4: Práce
s informačními databázemi.

29. 4. 2019

Posluchárna na Fakultě stavební
ČVUT v Praze - VP - 2 hodiny =
= 2x45minut.
Tematický blok č. 5: Myšlenkové m

29. 4. 2019

Ústřední knihovna ČVUT
v Praze – dílna - 4 hodiny =
= 4x45 minut.
Tematický blok č. 6: Informační
zdroje a vyhledávání v nich.

29. 4. 2019

ČEZ, a. s., Praha - exkurze -
3 hodiny = 3x45 minut.
Tematický blok č. 7: Manipulace
s informacemi, ověřování
relevantních zdrojů.

6. 5. 2019

III.

1. Stručný popis procesu ověření programu

a) Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?

Cílem programu Knihovny jako zdroj primárních informací bylo podpořit rozvoj schopnosti studentů odhalovat mediální manipulaci a bránit se jí, rozvíjet jejich kritické myšlení a chránit mládež před manipulací vedoucí ke krizovému chování. Studenti měli získat kompetence pro bezpečné a tvořivé využívání informací, pro práci s informačními zdroji a vyhledávání v nich, naučit se jak vybírat vhodné informační zdroje a rozeznávat kvalitní informace od těch lživých. Ověření programu se uskutečnilo ve spolupráci s vybranou střední školou - Gymnáziem Františka Palackého v Neratovicích. Jednotlivé akce byly naplánovány tak, aby studenti mohli poznatky z teoretické výuky doplnit a rozvinout v průběhu exkurzí a dílny. Proces ověření byl zahájen teoreticky zaměřenou výukou, to znamená středoškolskými hodinami, které byly realizovány na Gymnáziu. Po nich následovala exkurze na Český statistický úřad (ČSÚ) v Praze, potom byla realizována další teoretická výuka - vysokoškolské přednášky na Fakultě stavební ČVUT a v Ústřední knihovně (ÚK) ČVUT v Praze, a pak další praktické části: dílna v ÚK ČVUT a exkurze do firmy ČEZ v Praze. Spolupráce s ředitelem gymnázia probíhala dobře, bez větších problémů. Pan ředitel byl zároveň spolupracujícím pedagogem, rozhodl o výběru studentů, kteří se ověření zúčastnili, a sám se rovněž do jednotlivých akcí zapojoval. Vybral 15 studentů kvinty A, které předem stručně seznámil s obsahem a cíli projektu.

Vedoucí bloku jednotlivé akce v rámci ověřování připravila tak, aby studenti měli možnost získat rozmanité poznatky z různých zdrojů, aby jim informace předávali nejenom pedagogové, ale i lidé z praxe - zaměstnanci ÚK ČVUT, pracovníci ČSÚ a vrcholoví manažeři firmy ČEZ. Teoretická výuka byla doplněná dvěma exkurzemi a dílnou. Nicméně i v rámci teoretických přednášek a středoškolských hodin se studenti aktivně zapojovali do výuky: vyplňovali pracovní listy a řešili úkoly z pracovního sešitu a učebnice, vyhledávali údaje v různých informačních zdrojích; při exkurzích a dílně pak hráli manažerské hry, pracovali s různými informačními databázemi, diskutovali o řešených problémech a pokládali expertům a pedagogům doplňující otázky.

Všechny akce bylo dobře připravené a zorganizované, a zaměstnanci všech spolupracujících institucí (ČSÚ, ÚK ČVUT, ČEZ) prokázali při svých částech programu vysokou odbornost a profesionalitu.

b) Jaký byl zájem cílové skupiny?

Studenti se o probíranou problematiku zajímali a do výuky se zapojovali vesměs aktivně. Ne všichni byli stejně aktivní, ale zjevně je aktivity v projektu zaujaly, bylo to něco nového a oni byli zvědaví na to, co je čeká. Zejména v rámci témat, která byla studentům blízká, ale i v rámci těch, která byla pro studenty nová a jinak atraktivní, se aktivita studentů zvyšovala. Celkově nebyl problém při praktickém procvičování studenty motivovat k činnosti.

c) Jaká byla reakce cílové skupiny?

Na začátku, při prvních hodinách výuky, byli studenti velice aktivní. Hodně se zajímali o nové věci, třeba příklady ze života, interpretace statistických údajů apod. Nevyskytly se vůbec žádné problémy s udržením pozornosti, zájmu a aktivity studentů při výuce. Výborná byla pak atmosféra i na ostatních hodinách. S největším ohlasem se setkal blok - exkurze a výuka - ČEZu. Blok byl realizován převážně mladými manažery velmi profesionálně a přitom s neformální atmosférou. Nejlepší reakce byly na praktických hodinách, při dílně a exkurzích. Nicméně dlouhá teoretická výuka byla pro studenty přece jenom víc unavující, nejsou zvyklí například na přednášku, která trvá 2 vyučovací hodiny, tedy 2x45 minut, i když je problematika zajímavá.

2. Výsledky ověření

a) *Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:*

Studenti byli nejvíc aktivní v praktických hodinách, při exkurzích a dílně. To bylo spojeno nejenom s obsahem témat, ale i s neformální atmosférou, která byla při akcích navozena. Dlouhá teoretická výuka byla pro studenty dost náročná a přece jenom víc unavující, nejsou zvyklí například na výuku, která trvá dvě vyučovací hodiny, tedy 2x45 minut, i když je problematika zajímavá. Tyto přednášky byly vedeny pracovníky ÚK ČVUT v Praze, tedy vysoce erudovanými odborníky, nicméně přece jenom lidmi s menšími pedagogickými zkušenostmi. A tak zjevně přednášející přece jenom nepřizpůsobili operativně obsah výuky v průběhu přednášek zvýšené únavě studentů. Nicméně tento fakt lze hodnotit i jako pozitivní zkušenost pro studenty, kteří byli konfrontováni se skutečností, že výuka na vysoké škole je velmi náročná, představuje zcela odlišné a mnohem vyšší nároky na osobnostní a intelektuální předpoklady a aktivitu studentů. Proti tomu nebyly vůbec žádné problémy s udržením pozornosti a zájmu a aktivity studentů při výuce formou jednotlivých středoškolských vyučovacích hodin, které vedla vedoucí bloku, která jako vysokoškolský pedagog dokázala didaktiku výuky zvládnout velmi dobře.

b) *Návrhy řešení zjištěných problémů:*

Při realizaci programu by měla být zachována stávající koncepce, tedy kombinace teoretické výuky - středoškolských hodin a přednášek - s exkurzemi a dílnou. To je jednoznačně velmi dobrý a efektivní koncept. Aby byla zajištěna těsná vazba na praxi, což je správné a žádoucí, bylo by užitečné, aby i v těch částech programu, které budou vést odborníci z praxe a tedy nikoliv profesionální pedagogové, byl kladen větší důraz na to, aby se tito odborníci snažili do výuky studenty více zapojit a usilovali o aktivní interakce se studenty. Jednou z možností by bylo jejich „proškolení“ v tom smyslu, aby při zjištění, že studenti vykazují zvýšené známky únavy a menší pozornost, dokázali například do přednášky zařadit krátkou neplánovanou přestávku, příklad z praxe anebo oživit výklad otevřením méně formální diskuse nad řešenou problematikou. Nápomocná by u toho mohla být i aktivita vedoucí projektu, profesionálního pedagoga, která by měla být v tomto odborníkům z praxe nápomocna.

c) *Bude/byl vytvořený program upraven?*

Na základě poznatků a zjištění z ověření programu se při další realizaci doporučuje posílit interaktivní stránku programu v tom smyslu, aby odborníci z praxe, kteří nejsou profesionálními pedagogy, využívali při svých výukových činnostech více neformálních aktivit a příkladů tak, aby byli studenti vedeni k rozvoji kreativity a kritického myšlení. Změny ani úpravy programu nejsou zapotřebí.

d) *Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?*

Jak bylo již zmíněno výše, program byl připraven velmi pečlivě a jeho ověřování proběhlo bez problémů. Stávající části programu jsou vhodně zvolené. Žádné podstatné změny programu nejsou potřebné. Vedoucí projektu má za to, že ověřenou podobu programu není potřeba žádným způsobem měnit. Studenti byli při ověřování ve všech částech disciplinovaní, aktivní a dobře se do ověření zapojovali. Vše je možné ponechat tak, jak to bylo. Doplnění přednášek o aktivizující prvky nevyžadují žádné úpravy obsahu jednotlivých částí ani zásahy do konceptu projektu.

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření³

a) Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?

Účastníci cílové skupiny - studenti - hodnotili realizovaný program kladně. Pozitivní bylo hodnocení připravenosti jednotlivých částí i možnost zapojit se aktivně do práce v dílně a zúčastnit se připravených exkurzí. Studenti považovali jednotlivá probíraná témata za zajímavá, i když pro některé byla teoretická výuka dost náročná a dlouhá. Hodnocení připravenosti pedagogů bylo pozitivní, žádné negativní reakce na odbornost či malou erudici vedoucích jednotlivých částí se neobjevily.

b) Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?

Nejlépe byla hodnocena exkurze do firmy ČEZ. Blok byl realizován převážně mladými manažery velmi profesionálně a přitom s neformální atmosférou. I podle ředitele gymnázia, tedy pedagoga - neučícího pozorovatele - byla tato akce hodnocena studenty jako nejvíce zdařilá. To bylo dáno nejenom věkovým průměrem přednášejících (měli ke studentům nejbližší), ale rovněž charismatem moderátora bloku, který je zvyklý pracovat se studenty. V rámci skupiny ČEZ je autorem soutěže pro studenty a absolventy vysokých škol Inovační maraton, což se pozitivně projevilo v jeho schopnosti aktivovat všechny studenty k účasti na manažerských hrách.

c) Jak byl hodnocen věcný obsah programu?

Věcný obsah programu byl hodnocen vesměs kladně. Pro některé studenty bylo méně zajímavé téma rychločtení, které je sice nejdříve zaujalo, ale protože bylo prezentováno hlavně v teoretické rovině, měli k němu nakonec studenti výhrady. Problémem však podle mého názoru není skutečnost, že by téma do programu nepatřilo, ale jeho realizace více aktivující formou, což by bylo snadné dosáhnout proškolením přednášejícího v didaktickém zpracování přednášky.

d) Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?

Organizačně nebyly vůči programu vzneseny žádné připomínky. Vše bylo pečlivě připravené, jednotlivé akce probíhaly podle stanoveného harmonogramu, všichni vyučující chodili na svou výuku přesně a dodržovali vymezený čas. Po materiální stránce bylo rovněž všechno v pořádku. Studenti měli k dispozici zapůjčené tablety, měli zajištěn přístup k internetu i do celofakultní sítě a na speciální servery v rámci přednášek a dílny na ČVUT.

e) Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?

Realizátoři byli hodnoceni dobře. Vyskytly se sice připomínky k délce přednášek, to ale nebyl problém realizátorů, ale toho, že studenti kvinty z gymnázia nejsou ještě mentálně ani osobnostně připraveni na to, aby absolvovali výuku a dílnu v jednom dnu a učili se a pracovali s přestávkami od rána až do odpoledne. To ale považují spíše za přínosnou zkušenost pro studenty, protože si mohli na „vlastní kůži“ vyzkoušet, jak náročné prostředí je čeká, pokud se rozhodnou pro studium na vysoké škole.

f) Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?

Ojedinele se vyskytly se kritické připomínky k délce výuky - přednášek na ČVUT. Jak již bylo uvedeno výše, nepovažujeme to za problém programu ani za nedostatek realizátorů, ale znak toho,

³ Vychází z evaluačních dotazníků žáků, učitelů, realizátorů programů – pracovníků neformálního vzdělávání či záznamů z rozhovorů s dětmi, které příjemce uchovává pro kontroly na místě.

že studenti kvinty z gymnázia nejsou ještě zcela připraveni na absolvování celodenní výuky na vysoké škole. Svým způsobem to dokonce lze hodnotit i jako přínosný prvek, protože přiblížil studentům zásadní kvalitativní rozdíl mezi výukou na střední škole a univerzitě.

g) Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?

Několikrát se vyskytla kritická připomínka k délce výuky na ČVUT.

h) Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?

Připomínky studentů byly výsledkem jejich menší schopnosti soustředit se na dlouhou výuku trvající celý den. Stávající části programu jsou ale vhodně zvolené a byly kvalitně připravené. Žádné úpravy ani změny programu nejsou potřebné. Vedoucí projektu má za to, že ověřenou podobu lze ponechat ve stávající podobě a není potřebné ji měnit. Pro další realizaci programu je možné vše ponechat tak, jak to bylo při ověřování. Postačující bude doplnění přednášek o aktivizující prvky, což nevyžaduje žádné úpravy obsahu jednotlivých částí ani zásahy do konceptu programu.

i) Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?

Jako vedoucí programu mám z celkového ověřování velmi dobrý pocit. Studenti mě příjemně překvapili, byli disciplinovaní, aktivní a dobře se do ověření zapojovali. Rovněž další účastníci - odborníci z ÚK ČVUT, ČSÚ a firmy ČEZ - hodnotili realizaci programu i přístup studentů kladně.

j) Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?

Jak bylo již zmíněno výše, program byl připraven velmi pečlivě a jeho ověřování proběhlo bez problémů. Stávající části programu jsou vhodně zvolené. Realizátoři nepřišli s žádným návrhem na změny či úpravu programu. Vedoucí projektu je rovněž toho názoru, že ověřenou podobu programu není potřeba žádným způsobem měnit.

k) Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?

Žádné úpravy ani změny programu nejsou potřebné. Ověřená podoba programu byla realizátory přijata kladně a bez výhrad.

l) Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další/finální verze programu:

Pro dalších realizace programu je možné vše ponechat tak, jak to bylo. Postačí doplnění přednášek o aktivizující prvky, což nevyžaduje žádné úpravy obsahu jednotlivých částí ani zásahy do konceptu programu.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Ing. Jana Hrbková, Ph.D.	V Praze 5. 6. 2019	

